

KESKKONNAAMET

Märt Reha
Riigimetsa Majandamise Keskus
mart.reha@rmk.ee

Teie 05.12.2024 nr 7-9/24/21286-3

Meie 03.01.2025 nr 7-9/24/21286-4

Seisukoht looduskaitsetöö lähteülesandele (Hara PLK juurdepääsutee parandamine)

Austatud Märt Reha

Esitasite Keskkonnaametile kooskõlastamiseks looduskaitsetöö lähteülesande „Hara PLK juurdepääsud“¹, millega soovitakse Harju maakonnas Kuusalu vallas Hara külas Loksa metskond 13 (42301:002:0491) katastriüksusel paiknevat metsateed uuendada. Lähteülesande kohaselt on töö eesmärgiks pärandkooslusele juurdepääsutingimuste parandamine. Kuna tee asub sihtkaitsevööndis, palute Keskkonnaametilt kooskõlastust ning tööde teostamise tingimusi.

Varasemalt on Keskkonnaamet andnud 19.02.2024 kirjas nr 7-11/24/2315-2 ja 26.04.2024 nr 7-11/24/8198-2 kooskõlastused looduskaitsetöö lähteülesandele poollooduslike koosluste taastamistöödeks. 21.10.2024 kirjas nr 7-9/24/21286-2 andis Keskkonnaamet tingimusliku nõusoleku eelnevalt nimetatud looduskaitsetöö lähteülesande taastamisalale alternatiivse ligipääsutee kasutamiseks, kuna algselt ligipääsuks kavandatud tee polnud tehnikaga läbitav. Käesoleva taotlusega soovitegi kõnealust teed parandada, et edaspidi oleks teed võimalik tehnikaga läbida ja rentnik saaks viia loomi PLK-le.

Kokkuvõtvalt

Esitatud looduskaitsetöö lähteülesande teostamine on vastuolus kaitseala kaitse-eesmärgiga kaitsta loodusdirektiivi elupaigatüüpi vanad loodusmetsad (9010*). Keskkonnaameti hinnangul peab poollooduslikele kooslustele ligipääsu tagamiseks eelistatud variant olema viisil, et kahjustada ei saaks teised ala kaitseväärtused. Käesoleval juhul jääb piirkonda mitmeid teisi teid ja radu, mille võimalikku kasutamist ligipääsuna tuleks esmalt kaaluda ja vajadusel põhjendada, miks nende kasutamine ligipääsuna võimalik ei ole ning täiendavalt põhjendada, miks just valitud metsasihi kaudu soovitakse alale liikuda.

1. Õiguslikud alused

Maa-ameti põhikaardi kohaselt on kõnealuse tee näol tegemist metsasihiga (joonis 1), mis kulgeb Tamme (42301:002:0860) ja Loksa metskond 13 katastriüksuste piiril. Tamme katastriüksus asub Lahemaa piiranguvööndis ja Loksa metskond 13 Külaotsa sihtkaitsevööndis,

¹ Tööobjekti ID: 2363, Lähteülesande ID: 4021

kus kehtib looduskaitseseadusega (LKS) ja Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskirjaga² (edaspidi *kaitse-eeskiri*) sätestatud kaitsekord. Lahemaa rahvusparki kaitse-eesmärk on kaitsta Põhja-Eestile iseloomulikke loodust ja kultuuripärandit. Lisaks kuulub Lahemaa rahvuspark Lahemaa linnu- ja loodusala üleeuroopalise kaitsealade võrgustiku Natura 2000 koosseisu. Kaitse-eesmärgiks olevad elupaigatüübid ja liigid on toodud kaitse-eeskirja § 1 lg 1 p-des 2–6.

Joonis 1. Uuendatava tee lõik e-mailis (vasakul), uuendatava tee lõik lähteülesandes (paremal).

Lahemaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on pärandkultuurimaastiku, sh pärandmaastiku, asustusstruktuuri, taluarhitektuuri, miljööväärtuste, ajaloolis-kultuurilise väärtusega hoonete ning loodusdirektiivi elupaigatüüpide, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse³. Külaotsa sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on ökosüsteemide arengu tagamine üksnes looduslike protsessidena ning loodusdirektiivi elupaigatüüpide, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse⁴.

Ehitustegevus piiranguvööndis ja sihtkaitsevööndis on võimalik vaid juhul, kui kaitse-eeskiri seda võimaldab ning kui see ei ole vastuolus ala kaitse-eesmärkidega ega kahjusta ala seisundit⁵. Ehitiste püstitamiseks on vajalik kaitseala valitseja (Keskkonnaameti) nõusolek⁶. Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik tegevus ning ehitiste hooldustööd⁷, kuid keelatud on uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul tee- ja tehnovõrgurajatiste ning tootmisotstarbeta rajatiste püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu tarbeks või rajatiste püstitamine kaitseala tarbeks⁸. Nii piiranguvööndis kui sihtkaitsevööndis on poollooduslike koosluste esinemisaladel nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik niitmine ja/või loomade karjatamine ning puu- ja põõsarinde kujundamine⁹. Keskkonnaamet saab kaitseala valitseja nõusolekut vajavale tegevusele nõusoleku anda juhul, kui tegevus ei kahjusta või seatud tingimuste läbi tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärke ja kaitseala seisundit¹⁰.

2. Kavandatavast tegevusest ja kaalutlusotsus

Tööde käigus viiakse 40 m pikkusele teelõigule (joonis 1) täitematerjali (killustik fraktsiooniga 32-64) 4 meetri laiuselt ja kuni 30 cm paksuse kihina, rajatud padjand tihendatakse, lõigu madalamasse kohta paigaldatakse vajadusel viimar, et tagada liigvee äravool. Taotluses on

² Vabariigi Valitsuse 19.02.2015 vastu võetud määrus nr 18 „Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskiri”

³ kaitse-eeskiri § 18 lg 2

⁴ kaitse-eeskiri § 13 lg 1

⁵ LKS § 31 lg 2 p 8; LKS § 30 lg 2 p 3

⁶ kaitse-eeskiri § 7 p 4 ja § 23 lg 2 p 2

⁷ kaitse-eeskiri § 14 lg 2 p-d 4 ja 6

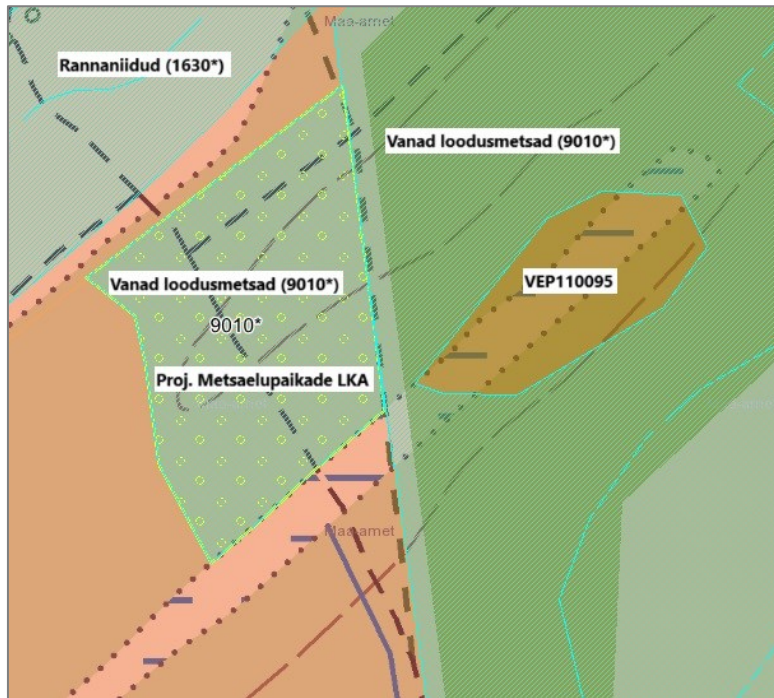
⁸ kaitse-eeskiri § 16 p 3

⁹ kaitse-eeskiri § 15 lg 1 ja § 20 lg 1

¹⁰ LKS § 14 lg-d 2 ja 3; kaitse-eeskiri § 8 lg 1

väljatoodud, et tõenäoliselt tuleb suurema tehnikaga ligipääsuks tee lõunaosast ka üksikuid puid raiuda.

Joonisel 2 on toodud kõnealuse uuendatava tee/metsasihi Eesti looduse infosüsteemi (EELIS), Keskkonnaagentuuri kohased töödealale jäävad looduskaitsealised väärtused. Loksa metskond 13 katastriüksusel teest veidi ida suunas jääb VEP nr 110095, eeldatavalt tööd väriselupaika ei mõjuta. Nii Loksa metskond 13 kui Tamme katastriüksustel kõnealuse tee/metsasihi vahetus läheduses ja osaliselt kattuvana on inventeeritud Natura 2000 loodusdirektiivi elupaigatüüp vanad loodusmetsad (9010*). Lisaks jääb Tamme katastriüksusele projekteeritav Metsaelupaikade looduskaitseala, Metsaelupaikade sihtkaitsevöönd.

Joonis 2. Helesinise viirutusega Natura 2000 elupaigatüübid, kollased ringid tähistavad projekteeritavat Metsaelupaikade looduskaitseala ning pruuniga on tähistatud väriselupaika.

Natura 2000 loodusdirektiivi elupaigatüüpidest

Elupaigatüüp vanad loodusmetsad (9010*) on nimetatud ka kaitseala kaitse-eesmärgina. Tegemist on kõrge esinduslikkusega metsaelupaigatüüpidega (vastavalt esinduslikkused A ja B). Tee/metsasihi uuendamine võib kahjustada metsaelupaigatüüpi kui tee laieneb elupaigatüübile ja kui teostatakse puude raiet. Kaitsealuste elupaigatüüpide kahjustamine on vastuolus ala kaitse-eesmärgiga. Samuti on kaitseala kaitse-eesmärgiks taastatavad ja hooldatavad poollooduslikud kooslused (rannaniit 1630*), mis vajavad nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks nii taastamist kui hooldustöid. Kõnealune tee/metsasiht tagab ligipääsu kaitsealustele poollooduslikele kooslustele ning tagab nende taastamise ja hooldamise. Küll aga peab Keskkonnaameti hinnangul ligipääsu tagamiseks eelistatud variant olema viisil, et kahjustada ei saaks teised ala kaitseväärtused. Käesoleval juhul jääb piirkonda mitmeid teisi teid ja radasid, mille võimalikku kasutamist ligipääsuna tuleks esmalt kaaluda ja vajadusel põhjendada, miks nende kasutamine ligipääsuna ei ole võimalik ning põhjendada, miks just valitud metsasihi kaudu soovitakse alale liikuda.

Projekteeritavast Metsaelupaikade looduskaitsealast

Metsaelupaikade looduskaitseala hõlmab Natura 2000 metsaelupaiku, mis on kantud EELIS-sse ning kaitseala eesmärk on väljakujunenud looduslike koosluste säilimine. Projekteeritava Metsaelupaikade looduskaitseala ettepanek on esmane kaitsemeede, kuni Riigikogu on arutanud LKS-i muutmist, kas ja kuidas metsaelupaiku tõhusamalt kaitsta. LKS § 8 lg 6 kohaselt, kui on esitatud loodusobjekti kaitse alla võtmise ettepanek või algatatud kaitse alla

võtmise menetlus LKS § 9 lg 1 tähenduses, siis on haldusorganil, kellele on esitatud taotlus muu haldusakti andmiseks, mis võib mõjutada ettepanekus nimetatud loodusobjekti seisundit, õigus peatada haldusakti andmise menetlus. Haldusakti andmise menetlus peatatakse kuni loodusobjekti kaitse alla võtmise või kaitse alla võtmisest keeldumise otsuse tegemiseni, kuid mitte kauemaks kui 28 kuuks haldusakti andmise menetluse peatamise otsuse tegemisest arvates.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Maret Vildak

juhtivspetsialist

looduskasutuse osakond

Gerda Kirs 54270402

gerda.kirs@keskkonnaamet.ee